

Statsbudsjettet 2021 – Høring i Utdannings- og forskningskomiteen

Unge funksjonshemmede takker for muligheten til å sende inn våre innspill til utdannings- og forskningskomiteens arbeid med statsbudsjettet for 2021.

Elever med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom har blitt rammet hardt av koronapandemien. Dette har blitt bekreftet av en spørreundersøkelse blant 474 ungdom med funksjonsnedsettelse, gjennomført av Unge funksjonshemmede sommeren 2020. Undersøkelsen viser at halvparten av dem som mottar spesialundervisning, har ikke fått oppfylt vedtaket sitt. 1 av 3 har ikke fått fullført fag eller eksamen på lik linje med sine medelever. 4 av 10 har fortsatt ikke fått tilbake viktige skolerettigheter etter samfunnet har begynt å åpne opp. Dette er svært alvorlig. Vi kan ikke se at forslaget til statsbudsjettet bedrer denne situasjonen. Videreføringen av de foreslåtte 170 millionene til oppfølging av sårbare elever er positiv, men er nok ikke tilstrekkelig. Det bør også komme mye tydeligere frem hvilke elever som regnes som sårbare.

Bekymring for kutt i skolebudsjettene

Unge funksjonshemmede er skuffet over at regjeringen ikke foreslår midler til å kompensere for skolenes ekstra utgifter i forbindelse med koronavirusutbruddet. Dette på tross av at signalene fra kommunene har vært krystallklare på at situasjonen er prekær. En fersk undersøkelse fra Utdanningsforbundet konkluderer med at hele 2 av 3 skoleledere har fått beskjed om at de må planlegge for budsjettkutt til neste år.¹ Vi vet av erfaring at elever med vedtak om spesialundervisning vil være den elevgruppen som rammes hardest om det kuttes i skolebudsjettene. Konsekvensene av kutt vil være dramatiske.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber Regjeringen om å komme med en tiltakspakke som kompenserer skoler som har ekstra utgifter grunnet koronapandemien.

¹ <https://www.utdanningsforbundet.no/nyheter/2020/to-av-tre-skoler-ma-kutte-i-budsjettene/>

Veikart universelt utformet nærskole 2030 (Kap. 225):

Norge har tilsluttet seg FNs bærekraftsmål, og skal «Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring». Norge har også ratifisert FN-konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter (CRPD), der tilgang til skolebygg er en av forpliktelsene. Mange skoler er ikke tilgjengelige for elever med funksjonsnedsettelse. Det er diskriminerende. Universell utforming sikrer inkludering og gode læringsbetingelser for denne gruppen, men gir også gode gevinster for andre elever.

FN-komiteen til CRPD slår fast i sine merknader til Regjeringen (mai 2019, art. 9, Tilgjengelighet): «Regjeringen må innføre forskrifter for å fastsette tidsfrister og konkrete tiltak med øremerket finansiering for universell utforming av eksisterende bygninger, som prioriterer grunnskole og videregående skole...»

Universell utforming er en helt sentral strategi for inkludering og bærekraft. I 2017 lanserte Bufdir «Veikart Universelt utformet nærskole 2030», på oppdrag fra BLD.² Oslo Economics har dokumentert at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å følge Veikartet.³

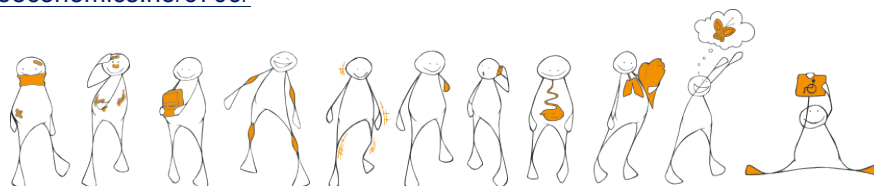
Ved behandling av Meld.St. 6 (2019-2020) «Tett på», støttet en enstemmig utdannings- og forskningskomité veikartet og målet om universell utforming av skolebygg.

Regjeringen vil fremme universell utforming der utfordringene er størst, men kommer ikke med verken tiltak eller midler. Konsekvensen er fortsatt diskriminering. Unge funksjonshemmede mener en satsing på skole setter hjulene i gang i koronakrisen, med resultat en skole for alle!

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber Regjeringen om å sikre at alle barn kan gå på nærskolen ved å realisere veikart universelt utformet nærskole 2030. Det settes av kr 200 mill. kroner i friske midler for å stimulere kommunene, øremerket universell utforming av eksisterende skoler. Komiteen ber Regjeringen å lage en forskrift med tidsfrist 2030 for oppgradering av skolebygg (PBL § 31-4), og gi føringer om at funksjonshemmedes organisasjoner involveres i arbeidet.

² [https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Veikart Universelt utformet naerskole 2030.pdf](https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Veikart%20Universelt%20utformet%20naerskole%202030.pdf)

³ <https://osloeconomics.no/6709/>

Spesialpedagogisk kompetanseløft (kap. 226, post 21):

Det er positivt at regjeringen foreslår å bevilge 50 millioner kroner til det planlagte spesialpedagogiske kompetanseløftet i kommunene, som en del av Stortingsmeldingen «Tett på». De siste årene har det blitt grundig dokumentert alvorlige mangler ved spesialundervisningen.

Vi mener derimot det også må gjøres noe med ressursene. PP-tjenesten gjør i dag en svært viktig jobb når det kommer til å styrke den spesialpedagogiske oppfølgingen i skolen, men har begrensede ressurser som ikke står i forhold til jobben de skal gjøre. Det er også bred politisk enighet om at PPTs rolle skal utvides. Gjennom behandling av Stortingsmeldingen «Tett på» har både regjeringen og Stortinget vært tydelig på at PP-tjenesten skal jobbe mer systemrettet. Den samme intensjonen ligger i forslaget til ny opplæringslov. Det er liten tvil om at dette vil føre et økt ressursbehov i PPT.

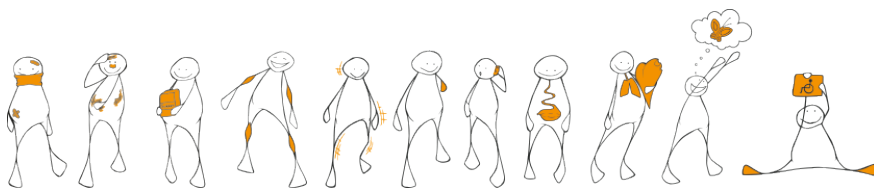
PPT vil spille en svært viktig rolle om man skal klare å lykkes med målsetningen i kompetanseløftet om at alle skal få hjelp raskt og flere elever skal få et godt pedagogisk tilbud. Vi mener derfor PPTs ressurser bør styrkes.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber Regjeringen om å styrke PPTs ressurser med øremerkede midler, slik at de i større grad kan drive systemrettet veiledning i skolen.

Kutt i Statpeds rammer (kap. 230, post 1):

Regjeringen forslår å kutte i Statpeds bevilgninger med 25 millioner, som del av en flerårig reduksjon av tjenesten. Det er bekymringsverdig til at regjeringen velger å kutte i Statped før kompetanseløftet har kommet ordentlig i gang, og kompetansen er bygd opp ute i kommunene. Vi frykter at å kutte i Statpeds rammer før kompetanseløftet har fått begynne å virke, vil etterlate et hull i den spesialpedagogiske oppfølgingen. Vi mener derfor den flerårige reduksjonen i Statpeds rammer bør utsettes.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber Regjeringen om å reversere det foreslåtte kuttet på 25 millioner kroner i Statpeds bevilgninger.

Tiltak for å få flere til å fullføre videregående skole (kap. 225, post 69):

Unge funksjonshemmede er svært positiv til at det settes av betydelige midler til å få flere til å fullføre videregående. Samtidig er det skuffende at elever med funksjonsnedsettelse ikke omtales i budsjettproposisjonen. Funksjonshemmede elever er overrepresentert i frafallsstatistikken. Hele 2 av 3 med fysiske funksjonsnedsettelse faller ifra videregående skole. Koronapandemien har som nevnt over også hatt store konsekvenser for elever med funksjonsnedsettelse. Vi er derfor alvorlig bekymret for at frafallet blant funksjonshemmede elever vil øke i tiden fremover. Denne elevgruppen bør derfor være en tydelig prioritert målgruppe i tiltakspakken.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber Regjeringen om å sikre at tiltakene for å få flere til å fullføre videregående skole har et særskilt fokus på å hindre frafall blant elever med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom.

Studentboliger (kap. 270, post 75):

Unge funksjonshemmede er skuffet over at Regjeringen forelår å kun bygge 1650 studentboliger i 2021. Dette er en drastisk nedgang fra tidligere år. Studenter med funksjonsnedsettelse har færre muligheter på det private boligmarkedet, og det er et stort etterslep av tilgjengelige studentboliger. Dermed er det mange som ikke har et sted å bo under studiene, eller ender opp med å bo i uverdige boforhold.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber Regjeringen om å øke bevilgningen under kap. 270, post 75, og ta byggingen av studentboliger tilbake til nivået for statsbudsjettet 2020.

Med vennlig hilsen

Leif-Ove Hansen
Generalsekretær, Unge funksjonshemmede

